

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Égész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferenc-utca
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Jogász-egylet.

Néhány sorban felhívni akarom az érdeklődők figyelmét oly eszme iránt, melyet egyes — az ügyért lelkesedő — kartársaimmal már volt alkalmam megvitatni, sőt melynek már megvalósításáról is nemrég szó volt s ez: jogász-egylet alakítása.

Többször olvastunk ugyanis e lapok hasábjain is panaszokat, hogy városunk társadalmi élete sok kívánni valót hagy és hogy városunknak intelligens, művelt eleme nem érvényesül eléggé, nem követeli ki magának azt a posztit, a mely a városunkhoz hasonló kis városban vezető szerepre hivatott intelligens művelt elemet megilleti.

Áll ez különösen a jogászságra nézve, mert ha tekintetbe vesszük, hogy városunk törvényszéki, járásbírósi, megyei központi közigazgatási székhely, hogy városunkban 15 gyakorló ügyvéd lakik és hogy jogvégzett emberek egyéb hivatalokban is vannak, az lenne természetes, ha városunk társadalmi életét a lakosságnak ez a szám szerint is tekintélyes osztálya irányítaná és társadalmi téren vezető szerepet a jogászság töltené be.

E helyett azonban azt tapasztaljuk, hogy a jogászság nemcsak hogy az őt megillető „vezérszerep“ vállalására nem igyekszik, de városunk társadalmi életének irányításában különben is csekély részt vesz, úgy hogy nálunk a jogászság, mint ilyen, egyáltalában nem tartozik az úgynevezett irányadó körök közé.

E bajon segíteni a jogász-egylet volna hivatva, mert hogy kívánható a társadalom részéről, a jogászság vezető, irányító szerepének elismerése, ha maguk a jogászok összetartozósságukat kifejezésre nem juttatják és pl. a bíró

saját foglalkozását, képesítését az ügyvédnél és viszont előbbrevalónak tartja?

A jogász-egylet célja volna tehát a joggal foglalkozóknak, mint hasonló képzettségű és képesítésű embereknek tömörülése és összetartása, továbbá az önképzés, napirenden lévő jogi kérdések megvitatása, érdekesebb jogesetek feletti eszmecsere, esetleg fontosabb jogi reformok és gyakorlati kérdéseknek nyilvános felolvasások útján népszerű ismertetése stb., tehát oly működés, mely egyrészt a jogászság külső tekintélyének megővására szükséges, másrészt pedig az önképzés és a közművelődés érdekében kívánatos.

Ezt az imént vázolt célját a jogász-egylet városunkban annál inkább elérhetné, mert mint fentebb említettem, tagjaiként üdvözölhetné bírákat, ügyvédeket, megyei és más tisztviselőket, de biztosra vehető a jegyzők, joggyakornokok és ügyvédjelöltek csatlakozása is, kikkel együtt tehát a jogász-egylet működésétől bizonyára fényes siker remélhető.

A legközelebbi jövőben egész hazai jogéletünket lényegesen átalakító reformra van kilátás. Már a legközelebbi jövőben országgyűlési tárgyalás alá fog kerülni és életbe fog lépni az új törvénykezési rendtartás, a büntető törvény novellája, a kereskedelemügyi és hiteltörvények revíziója, új biztosítási törvény hozataláról is van szó és mindezek felül, különösen magánjogi törvénykönyv készítése van folyamatban.

Ha a jogász-egylet ezen legközelebb napirendre kerülő törvényjavaslatok népszerű ismertetését is esetleges vita-estélyek rendezésével tenné feladatává, úgy bizonyos, hogy működését városunk egész közönsége érdeklődésére és elismerésére méltatná, a mivel a jogász-egylet valóságos közművelődési intézménnyé fejlődne.

Ennyiben óhajtottam a megalakítandó jogász-

egylet célját és feladatát egy-két vonással ecsetelni s ha igénytelen soraimmal a jogász-egylet megalakítására az illetékes körök figyelmét felhívni sikerült, úgy jelen cikkem elérte célját.

Dr. Weinberger Rezső.

Czímfeliratok.

Ha egy idegen ember, néha tán kedve ellenére is, csak úgy kényszerű időtöltésből végig sétál egy város utcáin, jóformán egyedüli szórakozását az képezi, hogy a különféle czézfeliratokat olvassa.

Bizonyosan sokunkkal megtörtént már az, hogy ilyen módon jutottunk hozzá egy-két félórai mulatsághoz. Mert ez gyakran igazán multság számba megy. Még pedig kettős multság számba. Egyik a művészet, másik a helyesírás bámulata.

Elnézegetjük a százféle ízlést és formát, melyben a czitrább és egyszerűbb betűk a teremtő ecsetből dezzkára, bádogra, vászonra, falra és üvegre kerültek, gyakran a felismerhetetlenségig merészen színezett s körvonalazott illusztrációk kíséretében. Majd meg hódolattal bámuljuk azt a találékony orthografiát, mely a legkomolyabb igyekezetet teszi gyakran komikussá, mohó táplálékul a különféle élczlapok, „apróságok“ rovatainak.

Ha így egy sétát teszünk valamely városban, annak főbb- és mellékterei és utcái megmérhetetlen változatossággal s eredetiséggel nyújtják számunkra a különfélenél különfélebb csodabogarakat. Sőt a gazdagabb s előkelőbb központi forgalmu helyektől a külső utcák felé haladva, ezen eredetiségek és furcsaságok hova-tovább mind nagyobb multságok élvezetét nyújtják.

S valóban, ha a dolognak ezt az oldalát tekintjük, elég kellemes szórakozásra nyílik al-

TÁRCZA.

Lyra.

Már ez előtt régen, sokszor álmództam,
Vágytam édes csókra, forró szerelemre,
Midőn nyári estén csalógan-dal mellett
Bűvös, bájos álom szállt le a szememre.

Már ez előtt régen, sokszor álmództam
Forró szerelemről, édes boldogságról,
Amde mi az álom ahhoz, a mit mostan
Elloptam tündérem édes ajakáról.

Már ez előtt régen, éreztem és tudtam,
Hogy a boldogságot nem hiába várom,
Amde ennyi üdvöt, ennyi boldogságot
Nem nyújtott a legszebb nyári hajnal-álom.

Almansor.

Nyilt levél

ösv. Patay Gyuláné Szathmáry-Király Anna urnőhöz.

Midőn az „Egy szent asszony bibliája“*) czimen írott ismertetést olvastam a „Veres Pálné élete és működése“ czimű könyvről, végén e szavakkal: „emeljetez neki szobrot, okulására a késő utókornak és örök dicsőségére a magyar kulturának!“ — megvallom az öröm és meghatottság mély benyomását éreztem, mert abból azt következtettem és biztosra vettem, hogy erre az én e tárgyban akkor már kész volt indítványomnak lelkes felkarolása fog következni minden oldalról.

De hogy is ne reméltem volna az, midőn már 35 év óta élvezzi a nagy közönség Veres Pálnének, nemzeti nőnevelésünk újjáalkotójának munkája folytán az alapos és magasabb nőnevelés jótéteményeit, a mi már odáig fejlődött, hogy az önfenntartási (kenyérkereseti) pályákon is, jelentékeny helyet foglalnak el a nők.

És mostan, e könyv bő alkalmat nyújt azon utak és módok megismerésére, miként kell lányainknál az értelem tovább fejlesztését vezetni és őket képesekké tenni női hivatásuk mennél tökéletesebb teljesítésére.

*) Megjelent lapunkban is.

Szerk.

E könyv lapjain világosan látjuk, hogy a tudomány magas fokra emeli a közérzületet, a mely nemcsak a nők életének nemesítésére hatni van hivatva, hanem az egész társadalomra is; a mi igen természetes, mert ha kifejelett értelem vezet a háztartást, a család jó erkölcsét, a gyermekek nevelését, a férjnek hangulatát, ebből általános megelégedés következik, a mi a társadalom összeolvadására vezet és megteremti a társadalmi életnek kívánt átalakulását.

De ezek olvasása mellett ott találjuk e könyvben azon figyelmeltetést is, hogy az ilyen megelégedés csakis okos életmód és kellő korlátok közé szorított feltételek mellett érhető el s az által, ha mennél igénytelenebbek vagyunk és ha nem lépünk át túlköltekezéssel azon határvonalat, melyet vagyon körülményeink jelölnek ki számunkra. Szeressük a külső egyszerűséget, hogy benső világunkra annál több figyelmet fordíthassunk.

Öltözködjünk egyszerűen és kevés változatossággal, mert ez felel meg a komoly szolidaritásnak; törekedjünk arra, hogy férjeink bennünk értelemben és érzésekben gondolkodásuknak megfelelő élettársat találjanak és ha szellemi szórakozásra van szükségük, azt ne legyenek kénytelenek a házon kívül keresni és füstös kávéházakba menekülni, a mi semmi esetre se lehet reájuk finomító hatással.

Veres Pálné e könyvben hazaszeretetre is figyelmet bennünket, mely a nőknél nem nyilvánulhat politikai téren, hanem főképp abban, hogy a honi gyártmányokat vegyék igénybe és a mennyire lehet, üzzenek háziipart. Végezzenek maguk apró izléses kézimunkákat; értsenek a fehérnemű és öltözetük készítéséhez. Ezen munkák végzése csak nemesítheti izlésüket és sokkal inkább fogják kedvüket lehetni bennök, mint a drágán beszerzett idegen izlés és felfogás termékeiben.

Kimutatta veres Pálné — több mint 25 év előtt — statisztikai adatokból, hogy évente 30—40 millió forint vándorol ki hazánkból külföldi iparezikkéért, csaknem kizárólag a nők szükségleteire.

Nem vagyunk eléggé óvatosak és a család érdekeit nem tartjuk eléggé szemünk előtt. Az igények folytonos növekedése mellett a bevételek hanyatlásban vannak. Ideje, hogy öntudatra ébredjünk és azon tudatra jusunk, hogy fogyatkozásainknak nagyobbára magunk is vagyunk okai.

Mi nők, politikai okok felsorolására nem kívánunk hivatkozni, de annál inkább keressük az okot magunk-

ban. Fejlesszük mindinkább a háziasságot és a munka szeretetét; meg vagyok arról győződve, hogy igénytelenebb, okos életmód által a családi élet boldogabbá fog válni, s a házasságot sem fogják ijesztő problémának tekinteni, mert a kik egymást megértik, szívesen fognak egymásért dolgozni és kevéssel megelégedni.

Ezen életbölcseleteket Veres Pálné könyve dusan felsorolja; jó volna, ha ifjú nőink imakönyvképpen forgatnák azt, s hatását, miként a Miatyánk-ét, naponta éreznék cselekedeteikben. Ekkor benső megelégedés fogja őket jutalmazni és áldani fogják Veres Pálné emlékét, ki egész életén keresztül dolgozott érettük és büszke önértzet tölti el majd lelküket, ha a felállítandó szoborra fognak tekinteni és a körülötte lévő nőneveléscsoportban minden volt tanítvány önmagát szemlélheti majd.

Nem akarom feltételezni senkiről, hogy el nem ismeri Veres Pálné nagy érdemeit, a ki az „Orsz. Nőképző-Egyesület“-i iskola felállításkor nem rettent vissza, hogy 12 nővéddel, 2 szobában, tehát ezen úgyszólván semmivel, kilépjen a világ elé és küzdjön magasztaló eszméinek megvalósításáért, melyeket lánglékével maga elé állított és törhetetlen akaraterejével a mostani magas fokra emelt.

Nem tartózkodom tovább véleményem hangoztatásával, látva, hogy a kezdeményezés mindig nehéz; ő a semmiből alkotott nagyot. 9000 nőt ösztöborzolt, hogy az országgyűléstől emberi jogot: alapos magasabb képzettséget követeljen a nők részére.

Felhívom mindazokat, kik velem egy véleményen vannak, hogy egyesítsük erőnket és csoportosuljunk a szobor felállítása érdekében, nemcsak azért, hogy Veres Pálné iránt hálánkat lerójuk, hanem ő benne tiszteljük meg ez által önmagunkat is és mutassuk meg, hogy az ő ideális és mégis reális lelkületét meg tudtuk érteni és ezen cselekedetünk által kötelezzük a honleányokat a jövőben is, hogy kövessék a nyomdokait.

Különösen felhívom erre özv. Patay Gyuláné urnőt, ki fekkölt szelleméről bizonyosságot tett, midőn az: „Egy szent asszony bibliája“ czimű cikket megírta, s abban Veres Pálné érdemeit olyan élénk színekkel kifestette.

Kívánom, hogy lapunk útján ezentul gyakran találkozzunk, míg a közhangulat odáig emelkedik, hogy a szobor felállítása közhajttássa fog fejlődni.

Id. Lovassy Ferenczné.

kalma annak az idegennek, a ki a vonat indulása előtt unalmát ily módon óhajtja elüzni. De ha a komolyabbik oldalára gondolunk, el kell szomorodnunk a fölött, hogy ezt a szegény magyar nyelvet mivé tiporja s hogy gunyolja ki maga az a közönség, a mely magát magyarnak vallja, másképpen beszélni nem tud s nem is akar.

Azt hisszük, hogy ha ez állapotnak vidám és komoly oldalait összevetjük, nem veszítenénk, sőt nyernénk vele, ha az előbbi az utóbbiért feláldozni próbálnánk.

Bármilyen jól mulassunk s jól nevéssünk valamin, majdnem mindig ott van a szomorú háttér, mely a tárgyat nevésséggé tette s ha az eredmény vidám is, azért az indító ok elég szomorú lehet.

Már pedig, hogy az itt szóban lévő komikumnak eredeti oka szomorú természetű, azt éppen azok igazolhatják legjobban, a kik a nevésséget fel tudják ismerni s rajta mulatnak.

Az ok ugyanis nem egyéb, mint népünk, főleg pedig iparosaink tudatlansága s elégtelen iskolázottsága.

Nálunk Magyarországon ez a szó, hogy „tankötelezettség“ a szónak szoros értelmében értelmeződik. S azok, a kik nem tudományos, hanem más pályára lépnek, a tan-nak csak annyiban szeretnek eleget tenni, a mennyire a törvény őket kötelezi; s az iskolát, a vele járó kötelezettségekkel együtt köztehernek tekintik, mint a fogyasztási vagy kereseti adót, s a mint senkinek se jut eszébe, hogy a kirótt kötelezettségen felül is fizessen, éppen úgy megelégszik mindazzal az ismerettel, a mit a tanköteles kor ideje alatt kénytelen volt megszerezni. Azután pedig, mint a ki az adóját kifizette, nem törődik többé vele s még egy „hála Isten“-t is mond, hogy már erre sincs több gondja.

Ez pedig eredményében igen szomorú dolog.

Ha egy iparos egy számlát, egy megrendelő vagy egy adósságot sürgető levelet tele hibával megír és kézhez juttat, az az irás, rövid idejű rendeltetése után megsemmisül; nyilvánosságra nem kerül; hibái, nevésséges volta közismeretbe nem mennek. De a cégfelirat, mely a közfigyelmet szándékosan igyekszik magára vonni s állandóan nyilvánosság elé van szánva, már egészen más elbírálás alá kerülő valami. S magának a cég viselőjének állana első sorban érdekben az, hogy az ő létfenntartására alapított iparműhely vagy üzlet komolysága kockára ne legyen téve az által, hogy a komoly dolog nevésséggé váljék.

Az „üzlet“ szóról jut eszünkbe, hogy iparosaink egy pár esztendő óta mennyire felkapták annak használatát. Mióta van az asztalosnak, csizmadiának *üzlete* és nem *műhelye*? Miért kell egy iparosnak azt iratnia a háza homlokára, hogy: N. N. szabóüzlete? Csak azért, mert valahol akadt egy bolond, kevély valaki, a kinek a minden eredetit felforgató divatos áramlat kifizcsamította az eszét és talán derogált neki a szép, az igazi és a leghelyesebb *műhely* szónak megszokott használata, csinált belőle *üzlet*-et s most már a vad példát látva, sokan bizonyos előkelőséget találnak abban, ha ezt utánozhatják s átvedleni engedik a *műhely* szót *üzlet*-re. Pedig csak egy kicsit kell gondolkozni s átláthatja a legegyszerűbb ember is, hogy a két szó között mily nagy a különbség; sőt azt is, hogy egy hajszálnival sem csunyább dolog egy *mű*-helyet vezetni, mint *üzletszerűleg* foglalkozni a már kész *művek* árusításával.

De hát divat ez is, mint sok más; és kinek-kinek saját elhatározásától függ: hogyan, mit tegyen.

Mi csupán jól akarunk vele, ha felemeljük szavunkat ez állapotok lehető megváltoztatása érdekében. Higgyek el mindazok, akiről szó van, hogy saját kenyérkérdésükre is komoly hatással lenne, ha e külsőségek kifogástalanságára több gondot fordítanának. Csinosan, rendesen, kifogástalanul öltözött emberek mindig jobb benyomást gyakorolnak ránk, mint a hanyag és izléstelen külsejűek; s első pillanatra jobb a véleményünk az előbbiekről, mint az utóbbiak iránt.

Fordítsanak több gondot a cégfestő iparosok munkájokban a csinra és az irás helyességére. Sőt, a városokban fennálló hatóságok, melyek az építkezéseket, a külső forma és szépség-kérdéseket figyelik, ellenőrzik, azt hisszük, örömmel és készséggel magukra vállalnák a cégfelírásoknak magyar nyelvi szempontból való cenzuráját is, ha ezzel őket a közigazgatás megbízná. Ez nem korlátozhatja senkit szabad elhatározásában, irathatna, hirdethetne kiki a mit akar, de meg lenne őrizve vele a nyilvános feliratok komolysága, mire szüksége van az egyeseknek éppen úgy, mint magának a városnak.

Ha ez irányban például Rimaszombat város képviselőtestülete a fokozatos javítás érdekében egy kis határozatot hozna s kimondaná, hogy

ezután bármilyen feliratot *kézírtban* előbb az építkezési bizottság elé kell bemutatni, s csak annak a jóváhagyása után elkészíttetni: nem követne el ugyan vele valami földrengető nagy dolgot, de bizonyos, hogy szolgálatot tenne vele a városnak és a lakosságnak egyaránt.

Elmondtuk ezt, mert most ez jutott eszünkbe. S tettük ezt a keveset is városunk és magyarságunk érdekében. **M.**

Gömörvármegye közegészségügye 1902-ben.

Vármegyénk múlt évi közegészségügyi állapotáról dr. Meskó Miklós vármegyei t. főorvos összeállította és a belügyminiszterhez felterjesztette nagy gondnal és lelkiismeretességgel szerkesztett jelentését, mely hű képet nyújt a megye minden részéről beérkezett adatok alapján a múlt évi egészségügyi viszonyoknak.

Az érdekes statisztikai kimutatásból közöljük a következőket:

A közegészségi állapot Gömörvármegyében az 1902. évben az előző 1901. évihez viszonyítva, a fertőző betegségeknek az utolsó két hónapban észlelt tömeges fellépése és ezek folytán előfordult nagyobb halálozás miatt kedvezőtlenebb volt. — Míg ugyanis 1901-ben a fertőző megbetegedések száma 1059 volt 114 halálessel, az 1902-ik évben 2215, ragályos megbetegedési eset jelentetett be 228 halálozással.

Legelterjedtebben fordult elő a fertőző kórok közül a *vörheny* és pedig:

Garamvölgyi j.	3 községében	56 esetben	10 halálozás.
Nagyrocezei j.	2 községében	3 esetben	2 halálozás.
Rimaszécsi j.	23 községében	120 esetben	37 halálozás.
Rimaszombati j.	15 községében	226 esetben	44 halálozás.
Rozsnyói j.	6 községében	78 esetben	23 halálozás.
Tornallyai j.	27 községében	271 esetben	48 halálozás.
Jolsva város	1 községében	1 esetben	— halálozás.
Rimaszombat v.	1 községében	10 esetben	2 halálozás.
Rozsnyó város	1 községében	2 esetben	— halálozás.

Tehát gömörm. 79 községében 767 esetben 166 — vagyis 21.64% halálozással.

A kanyaró:

Rimaszécsi j.	10 községében	156 esetben	3 halálozás.
Rimaszombati j.	4 községében	41 esetben	— halálozás.
Rozsnyói járás	14 községében	387 esetben	6 halálozás.
Tornallyai járás	8 községében	196 esetben	2 halálozás.
N.-Röcze város	1 községében	1 esetben	— halálozás.
Rimaszombat v.	1 községében	135 esetben	2 halálozás.
Rozsnyó város	1 községében	95 esetben	4 halálozás.

Vagyis a várm. 39 községében 1011 esetben 17 — azaz: 1.68% halálozással.

A hökksurut:

Rimaszécsi járás	12 községében	120 esetben	2 halálozás.
Rimaszombati j.	1 községében	29 esetben	— halálozás.
Rozsnyói járás	2 községében	18 esetben	2 halálozás.
Rimaszombat v.	1 községében	27 esetben	— halálozás.

Összesen: 16 községében 194 esetben 4 — vagyis 2.06% halálozással.

A roncsoló toroklob:

Garamvölgyi j.	1 községében	1 esetben	— halálozás.
Nagyrocezei járás	6 községében	11 esetben	3 halálozás.
Rimaszécsi járás	7 községében	11 esetben	4 halálozás.
Rimaszombati j.	6 községében	19 esetben	12 halálozás.
Rozsnyói járás	2 községében	4 esetben	2 halálozás.
Tornallyai járás	19 községében	35 esetben	12 halálozás.
Dobsina város	1 községében	2 esetben	— halálozás.
Jolsva város	1 községében	3 esetben	1 halálozás.
Nagyroceze város	1 községében	1 esetben	— halálozás.
Rozsnyó város	1 községében	1 esetben	1 halálozás.

Összesen: 45 községében 88 esetben 35 — vagyis 39.77% halálozással.

A hasi haggymáz:

Garamvölgyi j.	1 községében	1 esetben	— halálozás.
Nagyrocezei járás	6 községében	10 esetben	— halálozás.
Rimaszécsi járás	1 községében	6 esetben	— halálozás.
Rimaszombati j.	3 községében	10 esetben	— halálozás.
Rozsnyói járás	4 községében	8 esetben	— halálozás.
Tornallyai járás	14 községében	33 esetben	3 halálozás.
Jolsva város	1 községében	3 esetben	1 halálozás.
Rimaszombat v.	1 községében	35 esetben	2 halálozás.
Rozsnyó város	1 községében	1 esetben	— halálozás.

Összesen: 32 községében 107 esetben 6 — vagyis 5.6% halálozással.

Előfordult még a fültő-mirigylob a garamvölgyi járásban 24 és tornallyaiban 1, továbbá az agygerinceg-lyob a garamvölgyi járásban 1 esettel.

Az egyes községekben 43007 egyénen megejtett ellenőrző szemvizsgálatok alkalmával 5 trachomásnak és 7 trachoma gyanusnak találtak.

A rimaszombati vármegyei köz- és rozsnyói nyilv. jellegű kórházban összesen 2086 egyén ápolatott 62014 ápolási napon. — Ebből a vármegyei közkórházra esett 1901-ről maradt 117 és 1902-ben felvett 1278, összesen 1395 ápolat 41565 ápolási nappal. Gyógyult közülök 895, javult 190, gyógyulatlanul bocsátott el 57, meghalt 115 (8.24%), ápolás alatt maradt az év végén 138 beteg. A rozsnyói dr. Kósa Schopper-féle nyilvános jellegű kórházban ápolatott 1901. évről maradt 48 és 1902-ben felvett 643, összesen 691 beteg 20449 ápolási napon. — Meggyógyult 411, javult 116, gyógyulatlanul bocsátott el 43, meghalt 49 (7.09%), ápolás alatt maradt az év végén 72 beteg. A vármegyében rendszeresített hatósági községi és körorvosi állások közül 2 járás- és egy körorvosi helyettessel volt betöltve, egy körorvosi betöltetlen volt. — A lefolyt évben 44 orvos-tudor és 5 sebész és 2 ködött a vármegyében, kik közül 40 orvos-tudor és 2 sebész betöltött 1 tiszti főorvosi és 5 járás-orvosi állást, 5 városi tiszti orvosi állást, 3 városi illetve községi orvosi állást, 21 körorvosit, 5 kórházi orvosit, továbbá 48 rendszeresített gyári, bányai, uradalmi, pálya és egyéb orvosi állást. Összesen 88 orvosi állást 104142 korona évi javadalmazással, melyből átlag egy-egy orvosra 2480 korona,

egy hivatalos állás után azonban csak 1512 korona évi fizetés jut.

Az alkalmazásban lévő orvosokon kívül 4 orvos-tudor és egy sebész, valamint a fürdő idény alatt Csizben 2 budapesti orvos magánygyógyorlatot folytatott.

Az orvosok száma az év folyamán egygyel szaporodott. Dr. Kalchbrenner Hugó uradalmi és körorvos tb. megyei főorvos, 5 felsége által a Ferencz József renddel kitüntetve nyugalmába vonult, Köhler Simon 56 éven át volt városi sebész Dobsinán pedig elhunyt; ellenben dr. Csiky Ferencz Helpára uradalmi orvossá és dr. Deutsch Miksa Ujantárvölgyre gyári orvossá nevezetett ki és dr. Glatter Béla Rimaszécsen mint gyakorló orvos telepedett meg.

A vármegye 6 reál és 13 személyjogú, továbbá 1 fiók-idény gyógyszerárban 20 gyógyszerárt önállóan kezelő okleveles gyógyszerész, 6 okl. segéd, továbbá 13 nem okl. segéd és gyakornok működött. A pelsőci gyógyszerár személyjoga Kellner Károlyról Detsy Gyulára ruházott át. — Két házi és két kézi gyógyszerár orvosok által kezeltetett.

Az 5 rendezett tanácsú városban 18 és 24 községben 41, összesen 59 okleveles szülésznő végezte a baba teendőket. A rimaszombati másodrendű baba-tanfolyamon 41 község részére ugyanannyi baba nyert főorvosi képe-
sítést, 210 községben pedig régi czedulás és paraszt baba működött.

A halottkémlést az 5 rend. tan. városban, 8 község és 2 telepen 15 orvos, 169 községben képesített halottkém és 98 községben az előjáróság megbízottja végezte.

A himlőoltást 28 oltó kerületben 26 oltó orvos végezte, összeiratott oltásra kötelezett egyén 11694, ebből sikerrel először oltatott 5808, újraoltatott 5365, összesen 11173 elköltözött vagy meghalt 187, meg nem jelent az oltásnál 136, betegség miatt nem oltatott 190, sikertelenül 8.

Rendőri boncsolás végeztetett 20 esetben és pedig: 3 talált és 3 öngyilkos hulláján, 2 külterőszak folytán és 9 hirtelen gyanus körülmények között elhalt egyén hulláján, továbbá 3 izben egyéb okból.

Egészségrendőri vizsgálatok alkalmával lefoglaltatott élelmiszer 57 ital, 16 és egyéb 2 esetben, elkoboztatott élelmiszer 20 esetben.

A gyermekekre való felügyelet havonta átlag 44 községben 157 lelenz felett gyakoroltatott.

Az iskolák 16 községben zsufoltaknak találtak és 14 községben járvány miatt hosszabb rövidebb ideig zárva voltak.

Esküdtszéki tárgyalások.

F. hó 4-én kezdődtek az esküdtszéki tárgyalások. Harminez esküdtet hívtak be erre a ciklusra, hogy gyakorolják az igazságszolgáltatás hatalmát. Különösen a törvényszék épületében és az épület környékén lett elevenebb az élet.

Negyedikén és ötödikén Bohó György Dano és Vizard János rablási esetét tárgyalták. — Bohó György Deme még ezenkívül azzal volt vádolva, hogy Verbócz Andrással együtt lopást követett el.

Az esküdtek kisorolása és a vádló és védők által gyakorolt visszavetési jog gyakorolása után Gubecso János, dr. Szelenyi Jenő, Bradofka Károly, Ivanik György, Czi-bur Imre, Seyfert Antal, Jávorszki László, Broncs Viktor, Schröder Gyula, Moesz Miksa, Iboš János, Simon István esküdtek, Szelezky Zoltán és Becser Endre pót-
esküdtekből alakult meg az esküdtszék.

A birói tanács Kubinyi Aladár törvényszéki elnök elnöklete alatt Vozary György és Kálniczky Géza törvényszéki bíróból állott. A jegyzői tisztelet Krayzell Miklós törvényszéki aljegyző töltötte be.

A körvádat dr. Musotter Miklós kir. alügyész, a Bohó György Dano védelmét dr. Terhes Sámuel ügyvéd-jelölt, a Vizard János védelmét pedig dr. Törköly József ügyvédjelölt teljesítette.

A tényállás az volt, hogy Braun Mór és nejét Al-mágyon 1902. év november 4-én kirabolták. November 7-én éjjel az erdőben a csendőrök elfogták gyanus körülmények közt Bohó György Danót és Vizard Jánost. A különben is rovtu embereknél megmotozásuk alkalmával revolvereket találtak. — Braun Mór és Braun Mórné a főtárgyaláson nem ismerték fel a vádlottakban a büntetett elkövetőit, sőt az egyik tanu, Hívös Etel cse-
lédeány határozottan állította, hogy a vádlottak a rablásnál nem voltak jelen. Daczára annak, hogy így a bíróságra nézve semmi pozitív bizonyíték nem volt, az esküdtek főleg tekintetbe véve a vádlottak rovtu előéletét és a gyanus körülmények közt történt elfogatásukat, talán kissé szigoruan a vádlottakat bűnösnek mondták ki.

A lopást 1902. szeptember 21-én követték el Pusztá-Szentkuton Kertész Gyula kárára. Verbócz Andrást el is csípték a lopás alkalmával, de azért a főtárgyaláson áll-hatatosan tagadta, hogy ő részt vett volna a lopás el-követésében. Bohó György Danót a lopás alkalmával az egyik tanu felismerte.

A kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság a következő kérdéseket terjesztette az esküdtek elé:

1. Bűnös-e Bohó György Dano abban, hogy 1902. évi november hó 4-én este 6 óra tájban Almágyon több társaival együtt Braun Mór és nejétől az ellenük alkalmazott erőszakkal egy 200 korona készpénzt, továbbá váltókat, és kötelezőket tartalmazó tárczát azon czébből vett el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa. Igen, vagy nem? Ha igen: követett-e el Bohó György Dano a rab-lással Braun Mórón sulyos testi sértést is? Igen, vagy nem?

2. Bűnös-e Vizard János abban, hogy 1902. évi november hó 4-én este 6 óra tájban Almágyon több tár-sával együtt Braun Mór és nejétől az ellenük alkalmazott erőszakkal egy 200 korona készpénzt, továbbá váltókat és kötelezőket tartalmazó tárczát azon czébből vett el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa? Igen, vagy nem? Ha igen: követett-e Vizard János e rablással Braun Mórén sulyos testi sértést is?

3. Bűnös-e Bohó György Dano abban, hogy 1902. évi szeptember hó 21-én éjjel a Mátra-Verebély község-hez tartozó Alsó-Szentkút pusztán Kertész Gyula istál-lójába, melynek két ajtaja belülről bezárva, harmadik aj-taja pedig kívülről karókkal betámasztva volt, az ablakon bemászott és onnan Kertész Gyulának beleegyezése nél-kül libákat jogtalanul eltulajdonított. Igen, vagy nem? 4. Bűnös-e Kovács Verbócz András abban, hogy

1902. évi szeptember 21-én éjjel a Mátra Verébely községhez tartozó Alsó-Szentkút puszta Kertész Gyula istállójába, melynek két ajtaja belülről bezárva, harmadik ajtaja pedig kívülről betámasztva volt, az ablakon át bemászott és onnan Kertész Gyulának beleegyezése nélkül libákat jogtalanul elulajdonított. Igen, vagy nem?

A vád és védbeszéd elhangzása után az esküdtek az összes kérdésekre igennel feleltek és ezen verdiktjük alapján a törvényszék Bohó György Danót 12 évi, Vidár Jánost 10 évi és 6 hónapi fegyház. Verhőcz Andrást pedig 1 évi börtönrre ítélte. A védők az ítélet ellen semmiféle panaszt nem jelentettek be.

F. hó 6-án halálát okozott súlyos testi sértéssel vádolt ifj. Hlivák Mátyás és könnyű testi sértéssel vádolt Kovács György és Hrabovszky István bűnügye került tárgyalás alá. Az esküdtszék Bodor István, Brones Viktor, ifj. Szabó László, Szentmiklóssy Kálmán, Nagy Zoltán, Gubeso János, Czibur Imre, Moesz Miksa, Simon István, Pósa Lajos, Nagy József és Dapsy Béla esküdtekből alakult meg. A bírói tanácsot Kolbay Sándor törvényszéki bíró elnöklelte alatt Cseh István és Pongrácz Dezső törvényszéki bírák képezték. — Jegyző dr. Krucsán Honor volt a vádat Mészáros István kir. ügyész, a védelmet dr. Weinberger Rezső ügyvéd és dr. Institörisz Endre ügyvédjelölt képviselték.

A vádlottak mindnyájan azzal védekeznek, hogy a bűncselekmény elkövetésekor részvevők voltak. A megölt Potoeczki István anyja kívánja a tettesek megbüntetését.

Az esküdtszék ifj. Hlivák Mátyást a vád- és védelem meghallgatása után bűnösnek mondta ki a halálát okozó súlyos testisértés büntetésében s 2 évi fegyházra ítélte, melyből 5¹/₂ hónapi vizsgálati fogság a vádlott javára beszámíttatik. — Az ítélet jogerős.

Ebben a ciklusban még a következő bűnügyek kerülnek tárgyalás alá: *Hetedikén* halálát okozott súlyos testi sértéssel vádolt Csók István, — *nyolcadikán* rablás és lopással vádolt Somoskövi Sándor, Bozó István, — *kilencedikén* gyilkosság kísérletével vádolt Terem János, — *tizenegyedikén* halálát okozott súlyos testi sértéssel vádolt Palider János, — *tizenkettedikén* pedig halálát okozott súlyos testi sértéssel és magánlakásértéssel vádolt Tóth Ferencz, Kövér Imre és Tóth József bűnügye.

Hirek és vegyesek.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 4-én közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Baksay István, Bodor István, Barna Imre, Baksay József, dr. Baksay Dezső, Barányi Gusztáv, Csapó János ifj., Csapó János id., Dapsy József, Engel Adolf, id. Gasko János, Ethey Frigyes, Hamalár Lajos, Geduly Géza, Farkas Géza, Kármán Aladár dr., Lukács Géza, dr. Löcherer Tamás, László János, Lévai István hentes, Lengyel Pál, Koreny Pál, Molnár József, ügyvéd, dr. Ráróssy Gyula, Rábely Miklós, Rónay Gyula, Szabó József Kozma, Szabó József adópénztárnok, Soós Ferencz ács, Soós Ferencz timár, Schweitzer Dávid, id. Süteő István, *Samarjay János*, Széplaky Lajos, Szeman Endre, Reinitz Zsigmond, Törköly József, Varga Lajos, Varga István, dr. Veres Samu, Zachar Gusztáv, dr. Zehery István. — *Bornemisza László* alispánt megjelenésekor lelkes éljenzéssel fogadták s ő a tisztújító gyűlést megnyitotta. Bizalmi férfiaként megválasztottak: Geduly Géza, Farkas Zoltán, Dr. Kármán Aladár és Soós Gyula. A kijelölt bizottság tagjai voltak: Törköly József, Baksay István, Molnár József és dr. Löcherer Tamás. Hosszas tanácskozás után az alispán jelentette, hogy 23 a törvény által előírt képesítéssel bíró pályázó van s ezek között kitünő képesítéssel ellátott is olyan sok van, hogy minden sorozás nélkül a következő hat pályázó kandidáltak: Fülöp József kondorosi adó-ügyi jegyző, Ambrúzs Ferencz balmazújvárosi községi segédjegyző, Kuttini Gyula kovácshegyi aljegyző, Nagy Sándor János csanádpalotai segédjegyző, Galamb Kálmán újfehértói adó-ügyi jegyző, Marton Benedek isaszegi segédjegyző. — A közgyűlés ezek közül Fülöp Józsefet választotta meg Rimaszombat város aljegyzőjévé, ki állását rövidesen elfoglalja. A gyűlés végén Molnár József mondott szép szavakkal köszönetet az alispánnak a gyűlés tapintatos vezetéséért.

A rimaszombati állami gyermekmenhely önállósítása ügyében a belügyminiszteriumot vezető miniszterelnök már döntött s az állami gyermekmenhely városunkban való létesítését kimondotta. Az ez ügyben sokat fáradozó intézőket, s különösen Hámos László főispánt az elismerés méltán megilleti. Az új intézmény igazgató főorvosává dr. Löcherer Tamás kórházi igazgatót már kinevezették. A gyermekmenhely vezetésével való megbízás igazán érdemes férfiut ért, ki nemcsak kiváló szakférfi és a közügyek terén serényen munkáló rokonszenves tagja társadalmunknak, de mint a Fehérvári egyesület elnöke az igazgatója évek óta rendkívül sokat és önzetlenül fáradozott az elhagyott és gondozásra szorult gyermekek érdekében. Új tisztben őszintén üdvözljük! A gyermekmenhely gondnokává Lovas Árpád vármegyei árvaszéki nyilvántartó a IX. fiz. fok. 3. osztályába való sorozás mellett neveztetett ki. Mindkét állás betöltése május 1-től számíttatik, s az igazgató-főorvos és a gondnok a kinevezési dekretum átvétele után folyó hó 4-én Hámos László főispán előtt a hivatali esküt letették.

Tanári vizsga. Timkó László áldozó pap, rozsnói római kath. főgimnáziumi tanár, Timkó Mihály helybeli állami elemi iskolai tanítónak kiváló képzettségű s törekvő fia, e napokban tette le Budapesten a tanári vizsgát a paedagogiai tudományokból. Őszintén gratulálunk a fiatal tanárnak!

Kinevezés és áthelyezés. Vármegyénk főispánja Hámos Zoltánt a Valyi Kálmán helyére allevéltárnokká nevezte ki, Bihary Gézát a garamölgyi járás utbiztosát pedig a tornallyai járásba helyezte át.

Halálozás. Jókóczy Alajos 22 éves fiatal ember, ki a fogyasztási szövetségnek mint segéd volt alkalmazásban s állását becsülettel, tisztességgel és ritka szorgalommal töltötte be, folyó hó 5-én Fazekas-Zsaluzsányban hosszúságú szenvedés után elhunyt. Jókóczy János zsaluzsányi tanító és neje kiterjedt családdal gyászolják

a család szép reményekre jogosító tagjának korai elhunytát. Temetése folyó hó 7-én megy végbe.

Uránia Rimaszombatban. Az „Uránia“ budapesti igazgatósága — mint megírtuk — a Böhm János tanár közbenjárására átengedte néhány estére a polgári olvasóköri felszerelése egy részét. Vasárnap este volt az első bemutatás, mikor is „Babilon és a Biblia“ című érdekes képeket láttunk s a szöveget Bodor László áll. isk. tanító olvasta. Másnap hétfőn — sajnos — kevés közönség előtt, de siker tekintetében magas színvonalon álló estély volt, a mennyiben Katona József életéből mintegy 40 képet kitünő vetítésben mutattak be. E bemutatás értékét nagyban növelte az, hogy dr. Veres Samu, a kiváló professzor szabad előadásban szolgált magyarázattal a képekhez. Előadás érdekes és vonzó volt s meglepetés számba ment, hogy a bevezetésben a mi nagynevű szülöttünk Tompa Mihály szobrának új sikerült felvétele is bemutatott. — Szerdán, — ma — Magyarország kerül sorra, Horváth Zoltán tanár ismertetése mellett. — Csütörtökön a polgári leányiskola növendékei és a gimnáziumi ifjuság számára „Katona József élete“ Dr. Veres Samu tanár szabad előadása mellett; — pénteken ugyanezeknek „Magyarország“ Horváth Zoltán tanár ismertetése mellett. — Felhívjuk ezen előadásokra a közönség figyelmét.

Kinevezés. Ternyey Miklóst, a helybeli posta-és távirat főnök Ternyey János derék fiát a pénzügyminiszter a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez számgyakornokká nevezte ki.

Előléptetés. Nerhaft Antal es. és kir. állatorvost — ki a helybeli menteleposztályhoz beosztva működik — május 1-én ő felsége a király állatorvossá léptette elő. A második rosettához mi is gratulálunk!

Hidbetolás. A Jánosi állomás és Feled közötti vasúti pályatesten az új vashid betolásának érdekes aktuusa szombaton folyó hó 2-án ment végbe. Jelen voltak: Zelovits Kornél főfelügyelőségi biztoson kívül az igazgatóság képviseletében Richter Károly főmérnök és Marton Gyula mérnök, az üzletvezetőség részéről: Posta Sándor főmérnök, az államvasutak gépgyára részéről: Kurzer Ármán főmérnök, a forgalmi főnökség képviseletében: Bartos J., az osztálymérnökség részéről: Gedeon János főmérnök, Emöky Adolf és Spádi Ferenc mérnökök; Schulhof Pál állomásfőnök a bizottság működésében szintén résztvevő s figyelmes gondosságot tanúsított a bizottsággal szemben. Az érdeklődő közönség soraiban több előkelő hölgyet láttunk, az urak közül ott voltak: Lukács Géza vármegyei főjegyző, dr. Kovács László polgármester, Juraskó Jakab főmérnök, id. Badinyi Gyula főkapitány, Fekete Pál földmívelő isk. igazgató a tantestülettel, Ruszka Gyula, báró Nyáry Sándor, Osváth Dániel főszolgabíró, Pitta Lipót stb. Déli 12 óra 7 perczkor a 8602 sz. vonatnak a jánosi-i határon való áthaladása után a sineket elbontották s 3 percz alatt eltávolították s 46 percznyi munka után 1 óra 8 perczkor a fahid már eltűnt helyéről. A vasszerkezet helyére való behúzása 1 óra és 2 percznyi időt vett igénybe s ez idő alatt 2 óra 10 perczkor a felépítmény is rávezetett a hidra. A terhelési próba 2 mozdonyal és két rakott kocsival 3 óra 10 perczkor kezdődött, úgy, hogy a 2 órakor ideérkező vonat átszállással közlekedett. A gyors próbamenetet 3 óra 30 perczkor tartották meg. Minden kitünően sikerült s a főfelügyelőségi biztos a miniszter által reáruházott jognál fogva szóbelileg tüstént megadta az engedélyt, a vashid forgalomba helyezésére. Az első 8601. számú vonat 10 percznyi késéssel indult s ez igen szépen haladt át az új vashidon. A bizottság a rendelkezésére állott külön vonattal 3 óra 35 perczkor távozott az átadás színhelyéről.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Korányi György tanárjelöltet a IX. fok. 3. osztályába tanfelügyelőségi tollnokká nevezte ki s a brassói tanfelügyelőséghez osztotta be.

Sajtóper. A kassai sajtóbiróság előtt kellett volna folyó hó 5-én letárgyaltatni a Pásztor Pál által indított sajtópernek, azonban a bíróság az ügyet az itteni kir. törvényszékhez utalta.

Zászlószentelés. A „Rimaszombati Polgári Olvasókör“ disz-zászlóját — Molnár Józsefné szül. Glós Gizella urnő zászlóánya védnöksége alatt — f. évi június hó első napján, (pünkösdi hétfőjén) fogja Dr. Kovács László polgármester ur ünnepélyesen felavatni. Az ünnepély sorrendje a következő: 1903. május 31-én. 1. Este 8 és fél órakor a polgári daloskör közreműködésével fáklás-serenád a zászló-anya tiszteletére. — 1903. június 1-én: 2. Reggeli 8 órakor gyülekezés a „Polgári Olvasókör“ helyiségében. — 3. 9 órakor a zászlóanya Molnár Józsefné szül. Glós Gizella urnő ő nagysága érkezése az öt felkérő küldöttség élén. — 4. 9¹/₂ órakor diszfelvonulás a bevont zászlóval — zeneszó mellett — az Erzsébet-téren ez alkalomra felállítandó emelvényhez; a) „Hymnus“, éneklő a polgári daloskör. b) Felavató ünnepi beszéd, tartja: tek. dr. Kovács László polgármester ur. c) A zászló felállítására a zászlóanya által. d) „Nemzeti zászló“ Huber Károlytól; éneklő a polgári daloskör. e) A zászlószeg beképzése a megállapított sorrendben. f) A „Szózat“, éneklő a polgári daloskör. g) Visszatérés a kiindulás helyére a kibontott zászlóval, zeneszó mellett. — 5. Délután 1 órakor disz-ebéd a „Széchényi-kert“ fedett táncz helyiségében. — 6. Dél után 4 órakor tánczmulatság ugyanott. — Az ünnepély imponánsnak ígérkezik és különösen emelni fogja a fényét azon körülmény, hogy a város összes szép leányai koszorú lányokként fognak azon szerepelni.

Circus variété. A Kispást-téren felállított hatalmas méretű circus variétében pénteken megkedte a Wollner testvérek igazgatása alatt megannyi művészi erőből álló társulat működését. A közönség nap-nap mellett megtölti a tágas nézőteret s gyönyörködik a szebbnél szebb mutatványokban, melyek közül kiválnak a Ridisser testvérek bámulatba ejtő kerékpár produkciói. Páratlan ügyességgel és megkapó bizossággal adják elő mindketten a kerékpár mutatványokat, melyeket visszatartott lélegzettel s nyitva maradt szájjal csodál a nézőközönség. A többi tagok is különösen a nyújtó és légtornászok, a zenéből kész művészek s igazán sok szórakozást nyújtanak a publikumnak.

Halálos szerencsétlenség. A hacsavai magnezit pörkölő gyártelepen f. hó 5-én halálos szerencsétlenség történt. A Kunságból a telepen dolgozó kubikosok

ugyanis földmunkálatokat végeznek, s a jelzett napon reggel 6 órakor Szabó Bálint 25 éves jász-árok szállási erőteljes munkás emberre munka közben rázuhant a földtömeg. A szerencsétlen ember oly sok és súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány pillanat múlva meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely még az nap elrendelte s meg is ejtette a vizsgálatot és a boncolást a helyszínén. Cseh István vizsgálóbíró személyesen vette fel a helyszíni rajzot, s a hullát a boncolás után nagyszámú munkástársai nagy részvétele mellett eltemették.

A zólyom-lipocsei várban elhelyezett országos „Gizella“ nevű fium-arvazásban május hó közepétől avagy június hó elejétől arvasztás hó végéig alkalmaznak olyan nőtlen és okleveles magyar tanítót, aki állandó helyéről az évi záró vizsgálat után távozhat a nagy iskolai szünet idejére, avagy kinek állomása nincsen. Kötelessége az árvákak más „Gizella“ árvaház tanítók módjára foglalkozni. — Fizetése a 400 koronányi tanítói gyakornoki évi fizetésből kijáró rész teljes és igen jó ellátás, a kiszolgáló bor helyett a 96 koronányi évi borpénzből a működési időszakra járó borpénz, s végre butor és ágynemű. — A jelentkező tanító okmányokkal igazolja, hol és milyen eredménnyel működik és egészséges-e? Jeleltkezés a vármegyei kir. tanfelügyelői hivatalban.

Duna-ünnepély. Az az óriási érdeklődés, mely az egész országban mutatkozik a májás 13-iki Duna-ünnepély iránt, igen helyes intézkedésre ösztönözte a rendezőbizottságot. A vidéki közönség ugyanis csak az ünnepélyt közvetlen megelőző napokon érkezik Budapestre és csak ekkor válthatja meg jegyeit a tribünökre és séta-hajókra. Hogy azonban a közönségnek ez a része a budapesti közönséggel szemben hátrányba ne jusson, a rendezőbizottság a vidékről feljövők számára nagyszámú tribünjegyet tart fenn. Ezek a jegyek a legjobb ülésekre szólnak, mert az ünnep országos jellegre való tekintettel a vidéki közönséget a legnagyobb előzékenységgel fogadja a rendezőség. Támogatja ebben a törekvésében a rendezőséget a Máv. menetjegyirodája is, mely az ünnepélyre külön lakás-irodát szervezett. Több ezer kényelmes és olcsó lakás áll a vidéki közönség rendelkezésére. Akik lakást akarnak rendelni, már most megtehetik azt. Egyszerű levélbeli felszólításra a Máv. menetjegyirodája (Vigadó-tér 1.) mindenkinek alkalmas lakást tart fenn. A máv. az ünnepély alkalmából kedvezményes menettérjegyeket adnak ki 5 napi érvényességgel, azonban az ünnepélyre belépő-jegyet is kell venni. A jegyek ára ez: A személyvonatu I. oszt. menettérty jegy ára a személyi vonat II. oszt. rend. menettérty kétszerese, a személyvonatu II. oszt. menettérty jegy ára a személyi. III. oszt. rend. menettérty kétszerese, a személyvonatu III. oszt. menettérty jegy ára a személyi. II. oszt. rend. menettérty egyszerese, a gyorsvonatu I. oszt. menettérty jegy ára a gyorsv. II. oszt. rend. menettérty kétszerese, a gyorsvonatu II. oszt. menettérty jegy ára a gyorsv. III. oszt. rend. menettérty kétszerese. A kinek már előre váltott belépő vagy tribünjegye van, az felmutatja a pénztárnál s a jegy lebélyegeztetik.

Az ember-egészségügy iránt való érdeklődés felkeltése hazánkban czim alatt Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszternek ajánlva, figyelemreméltó és sok tudásra valló, nagy gondal megírt közegészségi munkát adott ki Urszinyi Gyula dr. putnoki vasuti és bányorvos. A hasznos munkát 4 koronányi a szerzőnél Putnokon lehet megrendelni.

Gyilkos vő. Söregeen múlt hó hó 28-án Varga István ottani lakost veje, kivel állandóan hadi lábon állott, 14 késszurással úgy megsebezte, hogy az erőteljes ember szörnyet halt. A rimaszéki járásbírószék ügyészi megbízottja elrendelte a törvényszéki boncolást, melyet Dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és Dr. Molnár Ferencz végeztek s ekkor mindjárt a tettest is le tartóztatta a bíróság.

Kereskedők figyelmébe. A miskolci kereskedelmi és iparkamara a magyar kereskedő-osztály figyelmét felhívja a következőkre: Dr. Schack Béla a kereskedelmi iskolák főigazgatója szerkesztésében és Lampel Róbert budapesti cég kiadásában „Magyar Kereskedők Könyvtára“ czim alatt oly vállalat indult meg, melynek czélja a kereskedelmi ismereteknek és tudományoknak magyar szellemben és magyar nyelven terjesztése és ápolása az idegen nyelvű, viszonyainkkal nem törődő munkákat hazánkba kizsoritani. Úgy a magyar kereskedelmi képzettség, mint hazafiság szempontjából a legmelegebben ajánljuk b. figyelmébe e vállalatot, kérve, hogy azt megrendelésével és netáni hirdetésekkel feladásával támogatni sziveskedjék.

Vármegyei monografiák. A „Magyarország Vármegyei és Városai“ czimű országos monografia sorozatában sajtó alatt van Gömör-Kishont és előkészítés alatt Pozsonyvármegye monografiája. A gömöri kötethez az előzőt gróf Andrássy Géza, a népszerű főúr, Gömör-vármegye egyik legnagyobb birtokosa írta. A szerkesztőség ezen az uton is felkéri mindazokat, a kik Gömör-Kishont vármegyére vonatkozó adatokkal, képekkel, oklevelekkel, családi levélzárral stb. rendelkeznek, hogy azokról a szerkesztőséget (Budapest VII., Almásy-tér 2.) értesítsék, vagy azokat a monografiában leendő felhasználás czéljából küldjék be.

Nyugtázás. A Balázs-féle kokovai nyilvános elemi magániskola által folyó év április hó 26-án jótékony célra rendezett táncmulatsággal egybekötött gyermekszínelőadásra felülfizettek: Knöpfler Károly 8 kor., Holstein Ármán 6 koronát, Spitz Henrik 5 koronát, Klein Zsigmond 4 koronát, Neiman Mór (Ujantálvölgy) 4 koronát, Neiman Mór (Gyurkóka) 3 koronát, Jerem Viktor, Dub Albert, Spiro Károly, Hello János és Tausz Lipót 2—2 koronát, Ferencsik József, Breier Ernő, Steiner Lajos, Zeidner Bernát, Reinitz Ignác, Jesznyi Gáspár, Pek Henrik, Pollák Márkus, Reichman Sámuel, Steiner N. (Rimabánya) és Groszman Sámuel 1 koronát, Hochzinger N. (Rimabánya) 2 koronát. Fogadják a nemes-szívű adakozók a rendezőség legforróbb köszönetét.

Egy kitünő bicikli

olcsón eladó. — Rimaszombat, Tompa-utca 22. szám alatt.

Meghívó

a csetnekvölgyi helyiérdekű vasút részvénytársaságnak 1903. évi május hó 25-én, (hétfőn) d. e. 10 órakor Budapesten, V. Fűrdő-utca 1. szám alatt (II. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1902. évi mérleg végeleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hova fordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Határozat az alkalmazottak részére tervbe vett nyugdíj-intézmény létesítése és dotálása iránt.
5. Határozat az igazgatóságnak három, a felügyelő-bizottságnak pedig egy évre leendő megválasztása iránt.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjének megállapítása megbízatásuk tartamára.

Budapesten, 1903. évi április hó 24-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden 10 részvény 1 szavazatra jogosít. — A ki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem járt szavazatokkal együtt Budapesten: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál (V. Nádor-utca 12. sz.) vagy Mm. Frankfurtban: a „von Erlanger & Sölme” bankháznál legkésőbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni. — Az államkincstár, Gömör és Kishontvármegye szavazati jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.

Finom juh túró

kapható 5 és 10 kilos bödönökben (egy korona kilonként): **Englert András-nál Kokován.**

Hirdetmény.

210. sz. — Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1901. évi 5181/p. és 4697—1900/p. számú végzése folytán **dr. Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt **gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank** telperes részére **Nehrer László** kövecsesi lakos alperes ellen 1150 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési és biztosítási végrehajtás folytán alperestől le és felülfoglalt és 2724 korona 20 fillérre becsült ingóságokra a tornallyai kir. járásbíró V. 9/2. 1903. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Kövecses községben alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1903. évi május hó 19-ik napjának délutáni 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt és felülfoglalt szőnyegek, csipke függöny, óz-agancsok, kitömött madarak, különféle diszkótésű könyvek, olajfestményű faliképek, butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák. Kelt Tornallyán, 1903. évi május hó 4-én.

Zaborszky Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Tavaszi értesítés.

Van szerencsém Rimaszombat város (s vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy mint az előző években, úgy az idén is nagy választékban kaphatók a városi kertészetben mindenféle **díszvirág** és **főzélfélék**. Ugymint: igen szép példányok **rózsákban**, magas- és alacsony törzsűre osztva; két éves **japán futó-rózsák** (krimzón-rambler) két méteres futásokkal lugasok és falak befuttatásához. — **Cana-fajok** és más mindenféle gumós virágok. Remek szép **begóniák** (teljes és szimpla), **tuba-rózsák**, **galádiumok**, **pálmák**, **fikusok** — melyek mind a legszebb szobadísz képezik. — Ajánlom továbbá **díszkeverék angol violáimat** külön és kevert színekben **árvácska-ujdonságokat** és **klattai malma-zon-szegfűket**, — nemkülönben az általánosan kedvelt **kaktusz-dáliáimat** — harmincz fajban — május végére már meghajtva. Ezeket kívül még számtalan itt fel nem sorolt **virágok**, **dísznövények** és **virág-plánták** kaphatók nálam nagy választékban a legjutányosabb árak mellett. Továbbá kapható még nálam naponta friss állapotban — mintegy 130 ablak alatti termés — **saláta**, **ugorka**, **tök**, **uj karfiol**, **kalerabé** stb. stb.

Ajánlkozom mindenféle kert alakítása és felügyeletére. Sirhelyek díszítése és gondozását elvállalom. Mindenféle alkalmi élő **virág-csokrok** és **koszorúk** izléses előállítására a legjutányosabb árban vállalkozom. Rózsák és korai plántákra előjegyzéseket elfogadok.

Vidéki megrendelések — utánvét mellett — postafordultával eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel: 2—3

CSINTALAN JÁNOS,

városi mű- és keresk. kertész Rimaszombatban.

Füüdőmegnyitás.

Alulírott tisztelettel értesitem Putnok város és vidékének n. é. közönségét, miszerint gróf Serényi Béla ur ő méltóságától a

putnoki fürdőt

megvettem és azt vendéglői helyiségeivel együtt a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezve, **folyó évi május hó 3-án** megnyitottam, illetve a forgalomnak átadtam.

Megemlíteni bátorodom, hogy a n. é. közönség szórakoztatására szép park, tekepálya, zenekar stb., a fürödni óhajtok részére pedig meleg és hideg kádfürdő, bármikor rendelkezésére áll. A fürdőkádakat az eddigieknél sokkal nagyobbakkal váltottam fel.

Egyszersmint bátor vagyok ajánlani vendéglői helyiségeimet, hol a nap bármely szakában kifogástalan meleg és hideg ételeket, tiszta, valódi italokat kaphat a szórakozni és étkezni óhajtó közönség.

Boraim méltóságos gróf Serényi Béla ur természetéből valók.

Magamat a n. é. közönség becses jóakaratu pártfogásába ajánlva, vagyok

Putnokon, 1903. évi április hó 30

kiváló tisztelettel

TÓTH PÁL

vendéglős, fürdőtulajdonos.

2—3

Árverési hirdetmény.

3307. sz. — A **klenőczyi** községi iskola alap tulajdonát képező 817. helyrajzi számú 600 □ öl terjedelmű szántó kenderföld 10 korona kikiáltási árral, az 1393 és 1394. helyrajzi számú 18 kat. hold 1421 □ öl terjedelmű jelzett „Szántó Diákovó” nevű ingatlan 180 kor. kikiáltási árral és a 2289. helyrajzi szám alatt lévő 69 hold 795 □ öl terjedelmű jelzett ingatlanon lévő legelő-terület 300 korona kikiáltási árral, **f. évi május hó 16-án** d. u. 3 órakor Klenőczon, a község házában megartandó nyilvános árverésen 6 egymásután következő évre bérbe fog adadni. A kikiáltási ár 10%-a bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezeihez lefizetendő.

Az árverési és szerződési feltételek a rimaszombati járás szolgabírói hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyustya, 1903. április 29.

Főszolgabíró helyett:

Molitorisz, tb. főszolgabíró.

Füüdőmegnyitás.

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a vezetésem alatt álló

várgedei szénsav és vastartalmu gőzgyógyfürdőt

folyó évi **május hó 17-én**, — **táncmulatsággal egybekötte** — **megnyitom**. Mint eddig, úgy ezután is legtöbb törekvésem oda fog irányulni, hogy vendégeim teljes melegegedését vívjam ki. Jó magyar keresztény konyha, jóhírű keresztény vendéglős által való vezetéséről és kitünő borokról gondoskodtam.

Ugy a fürdőépületek, mint az egész fürdőtelep renoválva lett, a lakoszobák ujonnan butorozva, festve és szárazzá vannak téve, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetik — Gőz- és kádfürdőknél a tisztaságra kiváló gondot fordítok.

Igyekeztem és az előnyös vasuti összeköttetés, valamint a fürdőben feltalálható gyógyulás és kényelem, reménylenem engedik, hogy a n. é. közönség kegyes leendő becses pártfogásába részesíteni, melynek kiérdemlése és megtartása legfőbb törekvésem leendő. — Szoba-árak: 1 koronától 3 koronáig naponként; hosszabb időtartamra tetemesen olcsóbb. — Fürdő-árak: Gőzfürdő személyenként 1 korona. Kádfürdő I. osztály 1 korona, II. osztály 60 fillér személyenként.

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora 2 koronától feljebb naponként.

A gőzfürdő használati ideje: Vasárnap, hétfőn, kedden délelőtt férfiak, délután nők; szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton délelőtt nők, délután férfiak.

A kádfürdő mindennap reggel 6 órától este 8 óráig használható. — Naponként kitünő térszene.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

a várgedei szénsav és vastartalmu gőzgyógyfürdő igazgatósága:

KLEIN.

© Mascagni Record-Compagnie. ©

A legujabb mintájú beszélő gépek.

Teljesen zajtalanul működnek.

Mint a kontinens legjobb gépei a legnagyobb elismerésben részesülnek.

Művész felvételek: **Budapest, Bécs, Milánó** és a párisi színházak tagjaitól.

Kapható részletfizetésre is.

Gömörmegyei főelárusító:

RÁBELY MIKLÓS,

könyv- és papirkereskedése Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8.